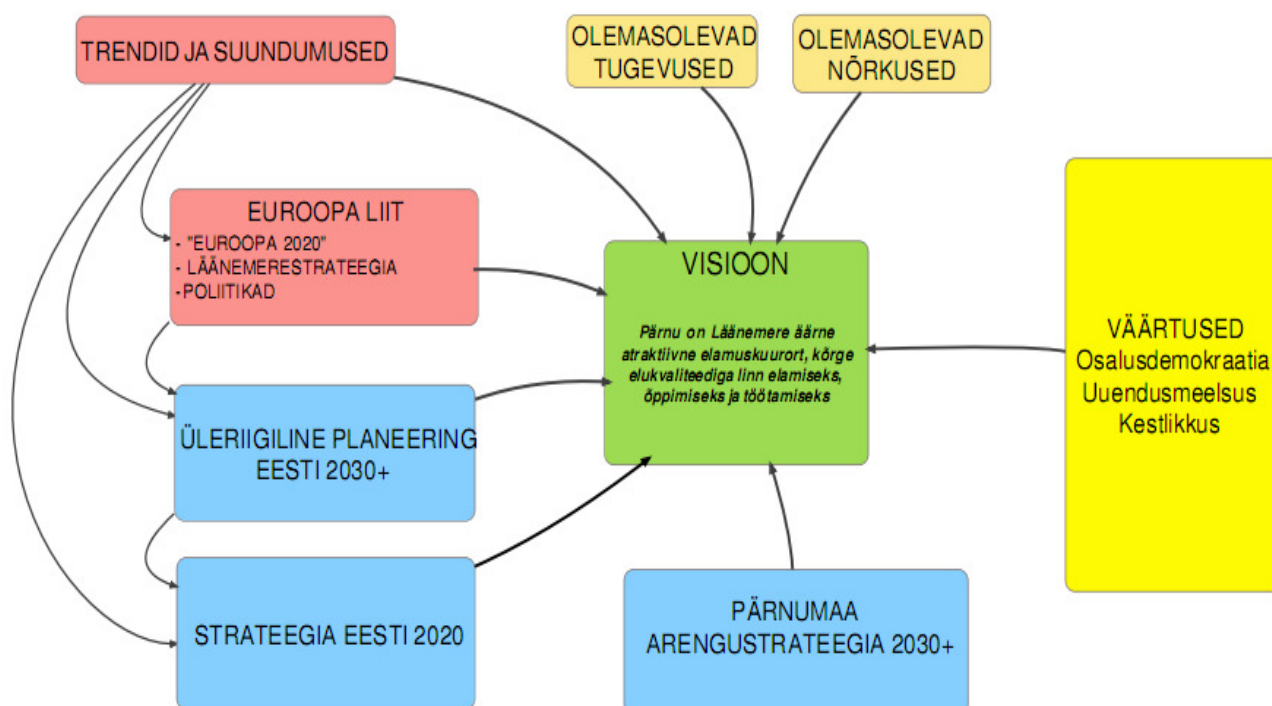

6. Pärnu linna arengusuunad ja strateegilised eesmärgid aastani 2025

Pärnu linna tulevikupildi kujundamisel on keskseteks võtmesõnadeks elamuskuurort ja kõrgema sissetulekuga töökohad. Nende tarvis töötatakse neljas arengusuunas, milles igale on seatud strateegilised eesmärgid, tegevussuunad ja mõõdikud. Pärnu linna tasakaalustatud arengu tagavad:

- panustamine majandustegevuse mitmekesistamisse ja soodustada investeringuid enim lisandväärtust loovatesse majandussektoritesse;
- linlastele haridusvõimaluste avardamine ja iga lapse või täiskasvanu erivajadusi võimalikult palju arvestades;
- elamuskuurordi arendamine, mis põhineb elanikusõbralikul linnakeskkonnal ning toodete/teenuste unikaalsusel.

Lähtudes seatud strateegilistest eesmärkidest on oluline, et kõik kaasatud osapooled – riigi- ja munitsipaalasutused, avalik-õiguslikud asutused, eraettevõtted, mittetulundusühingud, linnakodanikud – võtaksid oma tuleviku kavandamisel ja igapäevases tegevuses arvesse Pärnu linna arengukavas väljendatud poliitilist kokkulepet. Linn areneb ühtsest visioonist lähtuvalt, kus tähtsamad arendustegevused koordineeritakse, ülesanded jaotatakse optimaalselt, arvestatakse üksteise huvidega ja hinnatakse vastastikku igäihe panust. Pärnu linna areng on paljude osapoolte ühise tegevuse tulemus, kus juhtiv ja koordineeriv roll on kohalikul võimul.

Joonis 1. Pärnu linna visiooni mudel

ARENCLUSUUND ELAME PÄRNUS (E1) – Pärnu on atraktiivne elukeskkond, mis loob eeldusi elanike arvu suurenemiseks, kõrge sündimus ning positiivse rändesaldo.

Pärnu on terviklik linn. Pärnus on omavahel seotud töö-, õppimise ja vaba-aja keskkond. Pärnu linnaruumi arendamisel on märksõnadeks miljööväärtus, kaasaegne disain, kvaliteetne arhitektuur, olemasolevate kultuuriväärtuste oskuslik kasutamine ning linnakeskkonna tasakaalu saavutamine. Pärnu kinnisvaraarendus väärtustab linnaruumi ja kvaliteetset elamuehitust. Meri ja jõgi tõstavad esile Pärnu eripärasust ja võimalusi erinevateks veealade viljelemiseks. Välja on arendatud Pärnu Jõepromenaad ning Pärnu ranna-ala (muulidest linnapiirini), supelrannad ning väikesadamad. Pärnu linnaruum on terviklik kultuurikeskkond, mis on nii kohalikele kui ka külalistele inspireerivaks ja sotsiaalset aktiivsust soodustavaks kohaks.

Pärnu linn on väärtustanud enda arenguks olulised strateegilised objektid/piirkonnad ning säilitab nende arendamisel juhtpositsiooni.

Pärnu linnakeskkond pakub elanikele positiivseid elamusi. Kultuurielu on Pärnu linnas süsteemne ja järjepidev, toimib ladus koostöös sündmuste korraldajatega, ettevõtjatega, kodanikeühendustega, riiklike kultuuriasutustega ja teiste linnadega.

Pärnu pargid on funktsionaalsed ja mitmekesised. Välja on arendatud ning esile toodud Pärnu väärtarhitektuur, miljööväärtuslik hoonestus ning haljastus. Pärnu ajaloolises linnasüdames on omavahel seotud kultuuri, vaba-aja ning külastuskeskkond.

Pärnu väärtustab rohelist mõttelaadi ja tervislikku elustiili. Arendatud on maakonda ühendav kergliiklusteede võrgustik ning eripärased tervisespordi harrastajatele mõeldud rajatised. Linnaosades on rajatud mitu uut terviserada, Pärnu rannapargis on avatud väljõusaal. Koolide staadionid on aktiivses kasutuses ka koolivälisel ajal.

Pärnus on väärtustatud tervislikud eluviisid. Pärnu koolides on moodustatud tervisenõukogud ning haridusasutused on liitunud tervistedendavatesse võrgustikesse. Pärnu linna allasutustes on loodud tervistedendavad töökohad ja väärtustatakse töötajate tervist säästvat käitumist. Pärnu osaleb aktiivselt tervislike linnade koostööprojektides.

Pärnu arendustegevuses rakendatakse säästva arengu printsiipe. Taotluseks on taastuenergia kasutuselevõtt, energiasäästlikkus igapäevases elus, olmejäätmete sorteerimine, keskkonnasäästliku ühistranspordi eelisareng, autostumise vähendamine. Linnakodanike teadmised keskkonna säästlikust kasutamisest on tõusnud, suurenenud on jäätmete taaskasutus, vähenenud keskkonna saastamine ning veekogude reostatustase.

Pärnu on aeg-ruumiliselt hästi ligipääsetav linn.

Pärnu ligipääsetavus ning aeg-ruumiliste vahemaade vähendamine on Pärnu lõimumisel välismaailmaga üks peamine eeldus. Pärnu linn ja lähiümbrus on logistiliselt omavahel hästi sidustatud ja aeg-ruumiliselt kättesaadav. Pärnus on välja arendatud Pärnu maakonnaga ühine kvaliteetne ning kiire ühistranspordi- ning kergliiklusteede võrgustik. Pärnu linnas asuvate läbisõiduteede ja nende ristumiskohad on sujuvalt toimivad ja turvalised. Rajatud on uus autosild, tagatud on erinevad ühendused jalakäijatele üle Pärnu jõe. Pärnu kesklinnas on välja arendatud uus regioonikeskne bussijaam ning ehitatud on uus raudteejaam. Pärnu koos naaberomavalitsustega on loonud ühise ühistranspordisüsteemi ja kehtib ühine piletisüsteem.

Pärnu on meritsi hästi ligipääsetav. Pärnus asub regionaalse tähtsusega kaubasadam, toimiv reisisadam ning Liivi lahe tuntuim jahtsadam.

Pärnus toimib regionaalse tähtsusega lennujaam, maantee ja rongiühendused Tallinn- Riia teljel. Samuti maismaaühendus Pärnu-Haapsalu-saarte suunal ning Pärnu-Tartu suunal. Rekonstrueeritud on Pärnu-Tallinn raudteelõik ning arendatakse Baltimaid Kesk-Euroopaga ühendavat Rail Baltica raudteekoridori läbi Pärnu. Raudtee ühendus toimib Euroopa põhjalõuna suunalise olulisi reisijate ja kaubaveo transpordiliigina.

Pärnus on aktiivne kodanikkond. Pärnu linn toetab kodanikuühiskonna arengut, mis põhineb koostööl kodanike ja kodanikuühendustega. Avalike teenuste delegeerimine mittetulundussektorile on oluliselt kasvanud. Pärnu linn tunnustab kodanikeühenduste ettevõtmisi.

Globaliseerivas maailmas on turismi taristu ning hea elukeskkond oluline täiendav eeldus nii tööstus- kui ka kinnisvara investeringute saamiseks. Pärnu toetab omanikke ja linna arendavaid kodanikealgatusi, samuti elanike isiklikku panustamist linnakeskkonna parendamisse.

E.1.1. Pärnus on kõrge keskkonna kvaliteet ja funktsionaalne linnaruum. Linna arendatakse tõhusa, järjekindla ja proaktiivse tegevuse kaudu.

Tegevussuunad:

- 1) Hoida ja parandada linnaruumi kvaliteeti.
- 2) Tagada loodusväärtuste säilimine ja nende avalik kasutamine, seda ka Pärnu identiteeti loovana.
- 3) Arendada tasakaalustatult linnaosasisid, säilitada nende omapära.
- 4) Kindlustada muinsuskaitse all olevate objektide säilimine.
- 5) Pärnu linna strateegilise planeerimisega tegeleva üksuse jõustamine.

E.1.2. Pärnus on mitmekesine kultuurielu - kultuuriruum on loojate, kultuurikorraldajate, elanike ja küllastajate jaoks atraktiivne.

Tegevussuunad:

- 1) Säilitada kultuuripärand ja arendada kultuuritraditsioone.
- 2) Tagada linna kultuuriorganisatsioonide jätkusuutlik areng, nende tegevuse vastavus kohalike elanike ja linna külaliste ootustele.
- 3) Soodustada kultuurivaldkondade koostööd, ka piiriülesele.
- 4) Soodustada erinevate kultuurivaldkondadega kokkupuutumist lastele ja noortele.
- 5) Arvestada erinevate ea- ja rahvusgruppide vajadusi kultuurielu korraldamisel.
- 6) Tõhustada kultuurivaldkondade turundamist ja koostada sellealane strateegia.

E.1.3. Pärnu on paljude spordi- ja liikumisharrastuste võimalustega ja tervist väärtustav linnakeskkond.

Tegevussuunad:

- 1) Pärnu linn on kaetud kergliikusteede võrgustikuga ja ühendatud ühtseks tervikuks maakonda viivate kergliiklusteedega (Pärnu rattalinnaks).
- 2) Mitmekesise treenimis- ja harjutusvõimaluste loomine erinevatel spordialadel.
- 3) Arendada rahvaspordikeskusi Pärnu jõe, mere ja Raeküla rekreatsiooni aladel.

- 4) Regulaarselt korraldatakse ning toetakse tervisespordi üritusi (jooksud, matkad, kepikõnnid, rattasõidud, suusatamine jne).

E.1.4. Pärnus on rakendunud terviklik tervise-edenduse süsteem ja tõhustatud haiguste ennetustegevus.

Tegevussuunad:

- 1) Terviseedendustegevuse kaardistamine ja koordineerimine.
- 2) Elanike isiklike oskuste arendamine, terviseõpetus ja –kasvatus, noorte riskikäitumise vähendamine.
- 3) Võimaluste loomine tervislike valikute tegemiseks.
- 4) Aktiivne osalemine tervist edendavate linnade, lasteaedade ja koolide võrgustikus.
- 5) Kvaliteetse tervishoiuteenuse kättesaadavuse tagamine elanikele.

E.1.5. Pärnu linnas on tagatud iseseisev sotsiaalne toimetulek ja tõhus sotsiaalprobleemide ennetamine.

Tegevussuunad:

- 1) Erinevatele sihtgruppidele vajalike hoolekandeteenuste tagamine optimaalse sotsiaalasutuste võrgu kaudu (kõikidele linnakodanikele on vajadusel kättesaadavad kvaliteetsed sotsiaal- ja tervishoiuteenused).
- 2) Sotsiaalvaldkonnas töötavate ja sihtgruppi kuuluvate inimeste väärtustamine ning nende potentsiaali toetamine.
- 3) Kõiki riskirühmi ja nende peresid hõlmav tööhõivet stimuleerivate tugiteenuste võrk.
- 4) Teaduspõhine sotsiaalteenuste arendamine, uute teenuste väljatöötamine ja käivitamine ning nende teenuste pakkumine linna kodanikule/külalisele.
- 5) Kutse- ja täiendõppe võimaluste loomine keskastme tervishoiutöötajatele, sotsiaaltöötajatele.

E.1.6. Pärnu on toimiv logistiline transpordikeskus (integreeritud rahvusvahelisse transpordivõrku, transpordikorraldus on turvaline ja keskkonnasõbralik).

Tegevussuunad:

- 1) Teede ja tänavate võrgustiku korrastamine, valgustamine, turvalisuse ja sujuvuse tagamine.
- 2) Parkimissüsteemi arendamine ja efektiivsemaks muutmine.
- 3) Erivajadustega inimestele on muudetud Pärnu linnas liiklemine mugavaks ja turvaliseks.
- 4) Pärnu jõe vasak- ja paremkalda ühenduse parandamine (uus sild).
- 5) Pärnu linna ja lähiumbruse vahel on tagatud ühtne ja kaasajastatud transpordisüsteem (piletisüsteem, liinivõrk).
- 6) Pärnu on aegruumiliselt hästi kättesaadav – raudtee, õhu- ja veeteed kaudu (raudteejaam, lennujaam, väikesadamad).

E.1.7. Pärnu linna juhtimine on efektiivne ja toimub Pärnu Linnavalitsuse kui organisatsiooni arendamine.

Tegevussuunad:

- 1) Pärnu linna juhtimine toimub lähtuvalt arengukavas seatud eesmärkidest ja väärtustest.

- 2) Toimub pidev ja eesmärgipärane ametnike koolitamine, mille eesmärgiks on personali professionaalse taseme tõstmine. Lisaks erialaste kompetentside tõstmisele panustab linnavalitsus juhtimisoskuste täiustamisele, et tagada avatud ja kaasav organisatsioonikultuur ning töötajate väärtustamine.
- 3) Töökeskkonna terviklik regulaarne analüüs, töötajate töökeskkonna ja rahulolu hindamine, puuduste analüüs ja tegevuste kavandamine nende vähendamiseks.
- 4) Linnavalitsuse tegevuse efektiivsuse suurendamine läbi paberivaba asjaajamise, ruumiantmete töötlemise ja finantsjuhtimise arendamisega. Laialdasemad e- ja m-teenused linnakodanikele ja linna külalistele. Erinevate andmebaaside süsteem ja nende arendamine.
- 5) Pärnu linna kui elukeskkonna atraktiivseks muutmine.
- 6) Rahvusvahelise koostöö tõhustamine ja partnerite leidmine rahvusvaheliste projektide elluviimiseks. Pidev ja tulemuslik koostöö hansa- ja sõpruslinnadega ning osalemine rahvusvahelistes organisatsioonides (UBC, WHO Euroopa Tervislike Linnade võrgustik jne).

E1.8. Pärnu linnaelanik on aktiivne ja kodanikuühiskonda toetav.

Tegevussuunad:

- 1) Pärnu linna juhtimises kaasatakse otsustamisse avalikes huvides tegutsevad kodanikeühendused.
- 2) Avalike teenuste delegeerimine kolmanda sektori organisatsioonidele.
- 3) Vabatahtliku tegevuse arendamine ja vabatahtliku tegevuse keskusega koostöö vabatahtlike kaasamisel linna oluliste sündmuste elluviimiseks.
- 4) Linnaosakeskuste tegevuste laiendamise toetamine kogukonna aktiveerimisel ja kogukonnale vajalike teenuste arendamisel keskustes.
- 5) Kodanikuühiskonna toel elukestva õppe arendamine linnaruumis.
- 6) Kodanikuühiskonnas olevate organisatsioonide kaardistamine ja pidev kahepoolne regulaarne infovahetus.

Mõõdikud – arengusuund E1 – Elame Pärnus

Rahvastik

- Loomuliku iibe kordaja, (sündimuse üldkordaja ja suremuse üldkordaja vahe, mis väljendab Pärnu linna rahvaarvu aastast muutust 1000 elaniku kohta (%o) migratsiooni arvestamata): -2,77 %o
- Rändesaldo: positiivne
- Oodatav eluiga (keskmine vanus, milleni vastsündinu eeldatavalt elab, kui ajavahemikule iseloomulikud suremuse näitajad ei muutu): 77,7 aastat (naised 82,7 ja mehed 72,6 aastat)

Turvalisus

- Töötute määr: väiksem kui 5%
- Sotsiaalteenustega rahulolu (küsitlus-uuringu põhjal): 80% rahul
- Toimetulekutoetusi saavate leibkondade arv: 300 leibkonda
- Eesti Politseis registreeritud I ja II astme kuriteod: väheneb 2% aastas

Majandus

- Tulumaksu maksjate osakaal Pärnu linna elanikest: 42%
- Pärnu linna omafinantseerimise võimekus: mitte alla 1,04
- Investeeringud (varade soetus, lisaks antud sihtfinantseerimine varade soetamiseks või renoveerimiseks) Pärnu linnas (omavahendite arvel): vähemalt 1,1 miljonit eurot aastas

- Pärnu linna ja selle arvestusüksuse põhitegevuse tulemi väärtus: alati positiivne
- Pärnu linna ja selle arvestusüksuste netovõlakoormus: mitte üle 55%

Keskkond

- Joogivee-, õhu- ja müra näitajate vastavus piinormidele (versus elanike osatähtsus, kelle puhul piinormid pole elukohas täidetud)
- Ühistransporti sõidukordade arv: 2,5 miljonit korda
- Kõva kattega tänavate osatähtsus tänavate üldpikkusest: 90%
- Kergliiklusteede osakaal kogu linna teedevõrgust: 20%
- Helisignaalliga varustatud valgusvooriga ristmike osakaal valgusvooriga ristmike arvust: 88%
- Elanike rahulolu avalike teenuste (ühistransport, arstiabi, linnavalitsuse tegevus jne) osutamisega (küsitlus-uuring): kasvab

ARENGUSUUND - E 2 - ÕPIME PÄRNUS – Pärnu on teadmiste, oskuste ning loovuse linn. Pärnu linn on kvaliteetne ning mitmekesine õppekeskus.

Pärnus on linnakodanikele kättesaadav alusharidus, iga õppija võimetele vastav põhiharidus ning kaasaegsetele nõudmistele vastav gümnaasiumiharidus. Üldhariduse omandamiseks on Pärnus kaasaegsed õppekeskkonnad, kus kasutatakse kaasaegseid õppimise ja õpetamise meetodeid. Üld- ja huviharidus on lõimitud ühtseks süsteemiks, mis toetavad lapse annete ja isikuomaduste (loovus, koostööoskused, ettevõtlikkus, iseseisvus jne) arenemist. Kvaliteetne üldharidus, õpioskused ja teadmised loovad eeldused kutse- ja kõrghariduse omandamiseks ning elukestvaks õppeks. Linn on avatud riigigümnaasiumi loomiseks Pärnusse.

2025. aastaks on kutse- ja kõrgkoolid spetsialiseerunud võtmevaldkondadele.

Pärnus on välja kujundatud koostöös Tartu Ülikooli Pärnu Kolledži, ettevõtete ja avaliku sektoriga Läänemere teenuste disaini (külalismajandus, turism, sihtkoha juhtimine, kurortoloogia, heaolu- ja sotsiaalteenused, projektijuhtimine ning ranniku- ja märgalade sotsiaal-ökoloogiliste süsteemide säästlik majandamine) kompetentsuskeskus. Koostöö ettevõtete, avaliku sektori vahel on tõhus ja koordineeritud.

Pärnumaa Kutsehariduskeskus pakub kaasaegset õpikeskkonda ning õppekavade koostamisel arvestab piirkonna vajaduste ja huvidega. Pärnu üldhariduse õppekavad võimaldavad ettevõtlikkuse arendamist ning muuhulgas spetsialiseerumist tehnilistele aladele sh inseneriõppele.

Kõrghariduse saamise võimaluste laiendamine on linnale oluline huvi.

Huviharidus ning üldharidus on omavahel lõimunud õppekavade kaudu. Kujunenud on koostöö mitteformaalse ja formaalse õppe vahel. Üldhariduses kasutatakse õppekeskkonnana mitmeid huviharidusasutusi (nt Pärnu Loodus- ja Tehnikamaja, Pärnu Kunstikooli, Pärnumaa Keskkonnahariduskeskust jne), mis on teabe- ja tegevuskeskuseks nii kohalikule elanikule kui ka linna külalisele.

Pärnus toimuvad aastaringelt kultuurivaldkonna esindajatele täienduskursused, erinevad meistriklässid, suvekoolid ning kunsti- ja tantsulaagrid.

E.2.1. Pärnu on kaasaegse õppekeskkonnaga linn mitmekesiseks, kvaliteetseks ning elukestvaks õppeks.

Tegevussuunad:

- 1) Õppekeskkond haridusasutuses on turvaline, tervislik ja kaasaegsetele nõuetele vastav (otstarbekalt rakendatud, kooliraamatukogud õpikeskusteks).
- 2) Erinevate lasteaegade, koolitüüpide, õppekavade ning tugisüsteemide olemasolu aitab toetada mitmekesist ning kvaliteetset õpet.
- 3) Pärnu haridus- ja teadusasutustes töötavad väga head pedagoogid, tippteadlased ning õppejõud (toimub süsteemne koolitamine rahvusvahelises koostöös, soodsate tingimuste loomine enesearenduseks ja mobiilsuseks, pedagoogide tunnustamine ja teadlaste kaasamine avaliku ning erasektori arendamisse).
- 4) Elukestvat õpet, läbi täiendus- ja ümberõppekeskuse, mis hõlmab erinevaid haridusasutusi arendamine.
- 5) Täiskasvanute õpivõimaluste laiendamine üld-, kutse- ja kõrghariduses.
- 6) Pärnu linnaruumi ning keskkonna kasutamine õpikeskkonnana, koostöös linna erinevate kultuuriasutuste ja ettevõtetega.

E.2.2. Pärnus on linnaelanikele kättesaadav, kvaliteetne, lapse ja noore tasakaalustatud arengut toetav, kaasaegse õppekorralduse ja mitmekesiste valikuvõimalustega haridusasutuste võrk.**Tegevussuunad:**

- 1) Isiksusekesksust, loovust ja ettevõtlikkust toetavate, õppija eripära ja õppija-õpetaja koostööd soosivate õppekavade ning õpitulemuste hindamissüsteemide rakendamine.
- 2) Formaalse ja mitteformaalse õppe lõimumine, mis toimub õppekavade vastastikusel tunnustamisel, õppijate nõustamisel, karjääri planeerimisel ning koostöövõrgustikul. Erialaspetsiifilise võõrkeele õppimise võimaluste laiendamise soodustamine Pärnus.
- 3) Üld- ja kutsehariduse väärtustamine, tehnika (inseneri), turismimajanduse ning ettevõtluse süvendatud õppe võimaluste avardamine ning kutsehariduse tihedam seostamine tulevase tööga.
- 4) Keskkonnahariduse suurem osakaal õppekavades, säästliku ja keskkonnasõbraliku eluviisi teadvustamine.
- 5) Kujundada välja optimaalne paindliku ja kaasaegse õppekorraldusega mitmekesiste valikuvõimalustega koolivõrk keskhariduse omandamiseks. Peale põhikooli lõpetamist on kutseharidus üldkeskhariduse kõrval noore jaoks võrdseks haridustee jätkamise võimaluseks.
- 6) Gümnaasiumi uue õppekava rakendamisel on võetud erilise tähelepanu alla üldosa elluviimine ning arvestatakse Pärnu piirkonna spetsiifikat ning hariduses olevaid trende.
- 7) Pärnu haridusasutused toimivad õppivate organisatsioonidena.
- 8) Uute haridustehnoloogiate laialdane kasutamine.
- 9) Infokeskkonna pidev uuendamine ning arendamine (sh kodulehekülg), Pärnu hariduselu kuvamine Eestis ja väljaspool.
- 10) Rahvusvaheline koostöö ja võimaluste otsimine sõpruslinnadega, et arendada vastastikuseid praktikavõimalusi eelisarendatavates majandussektorites.

E.2.3. Pärnu kutse- ja kõrgkoolides õpetatavad erialad vastavad tööturu ja kohalikele vajadustele ning annavad tugeva panuse regionaalset majandust toetava innovatsioonisüsteemi arendamisse.**Tegevussuunad:**

- 1) Kutse- ja kõrgkoolides tehnika- ja tehnoloogiaalase hariduse mitmekesistamine.

E.2.4. Pärnus on mitmekesine huviharidus, huvitegevus ja noorsootöö. Pärnu on tuntud koht tööalaseks ja vabahariduslikuks enesetäiendamiseks.

Tegevussuunad:

- 1) Noortele suunatud huvihariduse, huvitegevuse ja muu noorsootöö erinevate valikuvõimaluste tagamine ja arendamine.
- 2) Huvikoolide ja huvitegevust pakkuvate institutsioonide tegevuse korrastamine ja arendamine.
- 3) Väljundite leidmine mitteformaalses õppes õppijatele (esinemis- ja esitluspaigad, projektid jms).
- 4) Huvihariduse ja huvitegevuse väärtustamine kutsesuunitlustöö ja karjääriplaneerimise osana.
- 5) Noorte pärimuskultuuri arendamine.
- 6) Koostöö erinevate institutsioonide vahel inimestele tööalaseks ja vabahariduslikuks enesetäiendamiseks võimaluste pakkumisel.

E.2.5. Pärnus on head võimalused kultuurialaseks professionaalseks enesetäiendamiseks nii Eesti kui rahvusvahelisel tasandil.

Tegevussuunad:

- 1) Arendatakse erinevate kunsti-, muusika-, teatri- ja teiste kursuste ning meistriklasse korraldamist Pärnus.
- 2) Pärnu kultuuriinimesed võtavad osa Pärnu linnas toimuvatest, üleriigilistest ja rahvusvahelistest täienduskursustest.

E.2.6. Pärnus on rahvusvaheliselt tunnustatud kõrge spordimeisterlikkuse tase.

Tegevussuunad:

- 1) Arendatakse välja kaasaegsed ning spetsiaalsihitusega spordibaasid (sõudebaasid, jahtklubi, vibustaadion), mis võimaldavad harjutada ja võistelda kõrgete sportlike eesmärkide nimel.
- 2) Pärnus on rahvusvahelistele nõuetele vastav staadion, sisehall ja ujula.
- 3) Treenerite tasustamine lähtub tulemuslikkuse mõõdikust - õpilaste sportlik tase.
- 4) Pärnus korraldatakse regulaarselt kõikidel edukatel spordialadel riigi meistrivõistlusi ning regionaalseid rahvusvahelisi võistlusi.

Mõõdikud – arengusuund E2 – Õpime Pärnus

Mõõdikud iga aastastelt:

- Lasteaiakoha soovijatest koha saanute %, sealhulgas alla kolme aastaste laste osas
- Keskmise laste arv õpetaja ametikoha kohta lasteaia rühmas
- Nõutava kvalifikatsiooniga pedagoogide osakaal pedagoogide üldarvust
- Noorte õpetajate (alla 30-aastased) osakaal haridusasutuste õpetajatest
- Klassikomplektide täituvus erinevates kooliastmetes
- Edasiõppijate osakaal põhikooli lõpetajate koguarvust (sh gümnaasiumis ja kutsekoolides)
- Edasiõppijate osakaal gümnaasiumi lõpetajate koguarvust

- Kvalifikatsiooninõuetele vastavate kutseõpetajate osakaal kutseõpetajate koguarvust
  - Poole aasta jooksul pärast lõpetamist tööturul rakendunud kutseõppe lõpetajate osakaal sama õppeaasta kõigist lõpetanutest
  - Pärnus asuvas kõrgkoolis statsionaarses õppes õppijate arv, nende osatähtsus kõrgkoolis statsionaarses õppes õppijate üldarvust Eestis
  - Huvitegevuses ja -hariduses osalevate laste osakaal laste arvust kooliastmete kaupa
  - Muu noorsootöösse kaasatud noorte arv (huvikoolides õppijad, avatud noortekeskuste ning teavitamis- ja nõustamiskeskuste kontaktide arv, noorteühingutes ja õpilasesindustes osalejate arv, suvistes linnalaagrites ja õpilasmalevas käinute arv jms)
  - Spordiklubidesse kaasatud elanike osakaal

ARENATUSUUND - E 3 - TÖÖTAME PÄRNUS – Pärnu on ettevõtlik linn

Pärnust on kujunenud rahvusvaheliselt tuntud ja avatud piirkond atraktiivse investeerimis- ja ettevõtluskeskkonnaga linnaks. Pärnus on oluliselt suurenenud töökohtade valik, kus töötasu on Eesti keskmisest kõrgem ning saavutatud elanike rahulolu.

Pärnu linn toetab ja väärtustab ettevõtete võimalusi rahvusvahelistumiseks, tehnoloogiate arendamist ning välja töötamist. Välja on arendatud Loode-Pärnu tööstusalade piirkond ning loodud ühine investeerimiskeskond Pärnu lähivaldadega.

Pärnu on fookuse seadnud kindlatele valdkondadele, milles on tugevusi ning kus on kasvuruumi. Pärnu on fookusse seadnud kindla suunana puhke- ja turismimajanduse (sh tervishoiuteenuste areng, keskkonnakaitse ja teadlikkus), sotsiaalteenuste-, puidusektori, metallitöötlemise ning infotehnoloogiale.

Olulisemad arengusuunad ettevõtlusvaldkonnas on ettevõtluskeskkonna atraktiivsuse suurendamine, koostöö tihendamine ettevõtjate ja teadusasutuste vahel (soodustada klastrite teket), Loode-Pärnu tööstusala väljaarendamine, Pärnu ettevõtlusinkubaatori loomine ja arendamine ning Pärnu kui investeerimiskeskonna efektiivne ja teadlik turundamine (osalemine sektoripõhistel messidel ning toetada messidel osalemist).

E.3.1. Pärnu on parima investeerimiskeskonnaga linn Eestis.

Tegevussuunad:

- 1) Kaasaegse tehnilise taristu, efektiivsete logistiliste lahenduste ja keskkonnasäästlike võimaluste väljatöötamine ning arendamine.
- 2) Soodussüsteemide väljatöötamine ja rakendamine uutele investoritele ja tegutsevatele ettevõtjatele.
- 3) Pärnu ettevõtluskeskkonna maine ning ettevõtluskultuuri edendamine (ettevõtjate tunnustamine, koolituste ja seminaride korraldamine, efektiivne ja teadlik ettevõtluskeskkonna turundamine investoritele).
- 4) Äriviitide organiseerimine sõprusmaakondadesse ja omavalitsustesse (Buskerud, Helsingborg, Vaasa jne).
- 5) Kohaliku omavalitsuse poolne kiire ja kvaliteetne asjaajamine ettevõtluse arendamisega seotud täitevprotsessis, sealhulgas ametnike koolitamine.

E.3.2. Pärnus on kõrget lisandväärtust loovad, ekspordipotentsiaali suurendavad ja elanike rahulolu tagavad, keskmisest kõrgema sissetulekuga töökohad.

Tegevussuunad:

- 1) Pärnus toimub majandusarengule suunatud era-, haridus- ja avaliku sektori koostöö väljaarendamine (üldplaneeringu ning arengukavade koostamisse kaasamine, turismiteadmiste arendamine Pärnu üldhariduskoolides, kutsekoolides, ülikoolides ning Pärnu elanikkonna seas).
- 2) Pärnu oskusteabe koostöövõrgustiku jätkusuutlikkuse tagamine.
- 3) Sektoriüleste klastrite väljaarendamise toetamine (puidu- metalli-, puhkemajanduse-, tehnika, infotehnoloogia- ja loomemajanduse valdkonnas).
- 4) Innovatsiooni teadlikkuse suurendamine (toote ja tehnoloogia arengu toetamine) ning töötajate oskustaseme tõstmine.
- 5) Ettevõtete ühisprojektide korraldamine ja arendamine.
- 6) Tagada jätkusuutliku ja konkurentsivõimelise loomemajanduse, ravi- ja sotsiaalteenuste ning tehnoloogia ettevõtete areng Pärnus.

7) Riigiasutuste toomine Pärnusse.

Mõõdikud – arengusuund E3 – Töötame Pärnus

Mõõdikud iga aastaselt:

- Hõivatute jaotus majandussektoriti: primaar, sekundaar, tertsiaar
- Tööhõive määr (15–64-aastaste hõivatute osatähtsus samas vanuserühmas).
- Erasektoris töötajate osatähtsus koguhõives
- Teadmussintensiivsete teenuste sektoris töötajate osatähtsus hõives (Eurostati definitsiooni järgi on teadmussintensiivsete teenuste hulgas järgmised tegevusalad:
veetransport, õhustransport, side ja elekterside, finantsvahendus, kinnisvara rentimine ja äritegevus, haridus, tervishoid ja sotsiaalhoolekanne, vaba aja, kultuuri- ja sporditegevus): suurenenud
- Keskmise sissetulek TSD-deklaratsioonide alusel: Eesti keskmisest kõrgem
- Ettevõtlusaktiivsus, tegutsevate ettevõtete arv 100 elaniku kohta: seitse tegutsevat ettevõtet 100 elaniku kohta
- Pärnu linna SKT osatähtsus Eestis: arvestuses elaniku kohta vähemalt Tartu keskmine

ARENNGUSUUND - E 4 - PUHKAME PÄRNUS – Pärnu on Läänemere äärne atraktiivne puhkuse linn.

Pärnu – Läänemere-äärne atraktiivne heaolu- ja elamuskuurort on loov, elamusi ning osalust pakkuv. Pärnu on tervistav, kus toodete ja teenuste keskmises on klient, pakutakse tervistavat toitu ning keskkonnasõbralikku väärtkeskkonda.

Pärnu pakub terviklikku külastuselamust kõigile eagruppidele. Kohalikud elanikud on kaasatud Pärnu kui külastuse sihtkoha arendusse, seda kui toote arendajad, testijad, pakkujad ja tarbijad. Välja on arendatud kogu Pärnu maakonda hõlmavad elamuskogemust pakkuvad külastuspaketid (Lottemaa, Audru ringrada, Pärnumaa Keskkonnahariduskeskus, Pärnu Loodus- ja Tehnikamaja, Pärnu Magdaleena Gild jne). Pärnus on välja arendatud kvaliteetsed ning tuntud heaolu-, tervishoiu- ning sotsiaalteenused.

Kõige olulisemaks väljakutseks Pärnu linnale on hooajalisuse vähendamine. Vajadus on luua aastaringsetelt hästi toimiv elamuskuurort mitmekesiste tootepakettidega, mis põhineb selgele Pärnu linna kuvandile ja sihtrühma arvestavale turundussõnumile.

Elamuskuurordi arendamisel on kesksel kohal külalislahkus, kõrge teeninduskultuur ja elanike teenindusvalmidus (erinevate keelteoskustega teenindajad). Pärnu linn toetab teadmiste ja professionaalsete oskustega teenindajate koolitamist, mis seab eesmärgiks külastuselamuse kvaliteedi ja selle jätkusuutlikkuse, samuti uute tehnoloogiliste võimaluste rakendamise turismikorralduses nii vaimule kui kehale.

Pärnu turismiturunduses on peamiseks väljakutseks eristumine konkurentidest nii turunduses kui tootepakkumises.

Pärnu linna kultuurielu on pidevas arengus. Pärnus toimuvad erinevatele sihtrühmadele ja erineva mastaabiga kultuurisündmused. Pakutavates programmides suurendatakse rahvusvahelist mõõdet, mis võimaldab nende mitmekesisust ja seeläbi atraktiivsuse kasvu nii kohalikele elanikele kui külalistele.

E.4.1. Pärnu on aastaringi toimiv rahvusvaheliselt tunnustatud, eripärane, mitmekülgset ja kvaliteetset turismiteenust pakkuv elamuskuurort Läänemere ääres. (Pärnus on osaluselamus; kultuurielamus; loodus- ja miljööelamus; maitseelamus).

Tegevussuunad:

- 1) Eristuval kontseptsioonil ning väärtustel põhinev aastaringi atraktiivse elamuskuurordi arendamine kolmele põlvkonnale.
- 2) Aastaringset elamuskogemust pakkuvate külastusobjektide, puhkealade ja teenuste arendamine (Talisportikeskuse välja arendamine, Pärnu kino, 20.-30.ndate stiilis elu- ja puhkerajoon, Pärnumaa Keskkonnahariduskeskus, Mudaravila jt objektid).
- 3) Pärnu väärtusliku ajaloo eksponeerimine (kuurordiajaloo ekspositsioon, Pärnu Eesti Vabariigi sünnilinn jne).
- 4) Turismitoodete ja teeninduskultuuri kvaliteedi tunnustamine ja arendamine (koolitused, tunnustussüsteemid).
- 5) Linnasiseste jalatuskäigumarsruutide koostamine, viidasüsteemide täiustamine ja viitade korrastamine.
- 6) Ühisturunduse ja mainekujunduse tõhus ja koordineeritud korraldamine.

E.4.2. Pärnu on Läänemere ääres arvestatava tähtsusega kultuurikeskus.

Tegevussuunad:

- 1) Pärnus toimuvate erinevate huvigruppide ootustele vastavate ja jätkusuutlike kultuuriürituste arendamine.
- 2) Eesti ja Pärnu kultuuritraditsioonide tutvustamine.
- 3) Kultuurikorraldajate tulemuslikum koostöö turismiasjalistega.
- 4) Hooajaväliste sündmuste, festivalide, meistrikursuste ja teiste sündmuste toimumise soodustamine ja arendamine.
- 5) Olemasolevate kultuuritaristute parendamine ja uute rajamine.
- 6) Kultuurialase koostöö arendamine sõpruslinnadega ja UBC kultuurikomisjoni töös osalemine.

Mõõdikud – arengusuund E4 – Puhkame Pärnus

Mõõdikud iga aastastelt:

- Kuurordimajanduse valdkonna töötajate osatähtsus hõivatutest
- Pärnu külastajate arv, sh siseturistid ja välituristid (küsitlusuuring)

- Pärnu majutusasutustes ööbinute arv
- Pärnu majutusasutuste aastakeskmine täituvus
- Pärnus läbi viidud rahvusvaheliste konverentside ja seminaride arv ja nendes osalenute arv
- Külastajate rahulolu Pärnu külastusega (küsitlus-uuringu läbiviimine)
- Pärnus korraldatavate rahvusvaheliste kultuurisündmuste arv: 12-15 sündmust aastas